

9.

Til Regering og Rigsdag!

Undertegnede Bestyrelse for Dansk Friskoleforening tillader sig herved ærbødigst at anmode de høje Lovgivningsmyndigheder om, at der ved Behandlingen af det Folketinget forelagte Skoleforslag maa blive taget et sænsomt Hensyn til den fri Børneskole.

Det kan vistnok nu betragtes som almindelig erkendt, at Friskolen har haft en gavnlig Indflydelse paa den almindelige Almueskole. Og vi tro ikke, man kan gaa ud fra, at Friskolens Mission i denne Henseende er endt. Det vil altid være af gavnlig Betydning for den offentlige Skole, at den — i god Forstand — maa regne med en Konkurrence. Allerede af den Grund maa det formentlig være Regering og Rigsdag magtpaaliggende, at stille den fri Skole under saadanne økonomiske Vilkaar, at den kan opretholdes.

Men i samme Retning og endnu stærkere taler — forekommer det os — Hensynet til de Hjem, der økonomisk bærer og ofte gennem en længere Arrække har baaret den fri Skole. Det er ikke fortrinnsvis velstaaende Folk, der sende deres Børn i Friskole. Som Regel er Forholdet det, at mange af dem, der benytte en saadan Skole, kun ere i Stand til at betale libet for Undervisningen, og nogle er der, som slet intet kunne betale. Byrden bliver derved saa meget større for de Forældre, som have en noget større Dybe, og som jo ved Siden af denne Udgift maa betale til det offentlige Skolevæsen i samme Forhold som Kommunens andre Beboere.

For at kunne give nærmere Oplysning om Friskolens Forhold have vi til de Skoler, hvis Adresser vi kendte, udsendt en Henvendelse, og af de Svar, vi have faaet fra 139 Skoler, tillade vi os uddragsvis at anføre:

I de 139 Skoler undervises for Tiden Børn fra 2,886 Familier, hvorhos 716 Familier yde Bidrag til dem uden selv at have Børn i Skolerne. Det samlede Børneantal i de 139 Skoler er 5,383, hvoraf de 307 nyde fri Undervisning. I Almindelighed ere Børnene delte i 2 Klasser — dette gælder saaledes 99 Skoler af de 139 — men en Del af Skolerne (25) har 3 Klasser, 7 har 4 og 2 Skoler har henholdsvis 5 og 6 Klasser. 46 Skoler har Hverdags-Undervisning, 73 Hverandendags- og 20 delvis Hverdags- og Hverandendags-Undervisning. Ved Skolerne virke 118 Lærere og 105 Lærereinder, og de samlede aarlige Udgifter udgøre 99,455 Kr., der fordeles sig med 79,483 Kr. til Lønninger, 12,693 Kr. til Bygninger og 7,279 Kr. til Skolemateriel m. m. Undervisningen foregaar i 189 Skolelokaler og 76 Gymnastiklokaler.

Af de 139 Skoler modtager noget over Halvdelen (71) Tilskud fra de paagældende Kommuner til et samlet Beløb af 8,173 Kr., altsaa i Gennemsnit noget over 100 Kr. hver. I 2 Amter, Aalborg og Lister, ydes der ikke nogen Friskole kommunalt Tilskud.

Vi gaa ud fra, at Regering og Rigsdag nære Sympati for den fri Skolevirksomhed og kun med Tilfredshed kan se paa, at der af saa mange Hjem er bragt og fremdeles bringes betydelige Ofre for denne Sag. Ligesom Grundlovens § 84 forudsætter, at de, som ere i Stand til at forsyge sig og sine, ogsaa ville gøre det, saaledes forudsætter dens § 85, at de, som have Evne dertil, ogsaa ville sørge for deres Børns Oplærelse. Bortset fra den rent legemlige Forsørg, kan der vel heller ikke nævnes nogen Opgave, der ligger Hjemmene nærmere end denne. Det forekommer os derfor, at de Hjem, som have taget